

prosvetni delavec

List delavcev v vzgojnoizobraževalnih zavodih SR Slovenije

Ljubljana, 11. marca 1977 — Številka 5

(Foto: Joco Žnidaršič, DLO Slovenije)

Gregor Počkar

Ekonomska fakulteta Boris Kidrič in usmerjeno izobraževanje

Ekonomska fakulteta Boris Kidrič se je v tridesetih letih svojega obstoja razvila v močno visokošolsko organizacijo združenega dela z velikimi možnostmi za nadaljnji napredek vseh svojih dejavnosti. Tako bo lahko skupaj z drugimi izobraževalnimi organizacijami na ekonomskem področju in v tesnem sodelovanju z uporabniki uspešno izpolnjevala svoje naloge na področju razvoja usmerjenega izobraževanja.

S svojo dejavnostjo v skupnosti ekonomskih šol in posebnih izobraževalnih skupnosti za ekonomsko področje, katerih ustanovitev se pripravljajo, bo fakulteta prispevala svoj delež k izdelavi učnih načrtov usmerjenega izobraževanja in k njihovem izvajanju. Ti načrti bodo morali zagotoviti, da bodo učenci na prvih stopnjah usmerjenega izobraževanja obvladali nekatera splošna znanja, ki bodo omogočila dvig njihove kulturne ravni in usposobljenosti za nadaljnji študij na ekonomskih, pa tudi drugih smereh višje in visoke stopnje usmerjenega izobraževanja, ter znanja iz ekonomske problematike, hkrati s tistimi, ki jim bodo omogočila delo v poklicu, za katerega se pripravljajo. Dosedanje izkušnje glede usposobljenosti za študij na Ekonomski fakulteti Boris Kidrič kažejo, da pri pripravi učnih načrtov prvih stopenj usmerjenega izobraževanja nikakor ne bi smeli podcenjevati predmetov, ki dvigajo splošno izobražbeno raven.

Fakulteta bo sodelovala tudi pri vključevanju ekonomske problematike v učne načrte vseh stopenj drugih smeri usmerjenega izobraževanja in v učne načrte osnovnih šol, saj morajo biti ekonomska znanja nujna sestavina izobrazbe samoupravljalcev ne glede na njihovo stroko in stopnjo kvalificiranosti.

Kar zadeva višji in visokošolski ekonomski študij, je fakulteta nenehno pred odgovorno nalogo: študijski program mora prilaga-

jati spreminjajočim se družbenim potrebam, spremembam v ekonomskem razvoju ter napredku ekonomske znanosti. V razdobju, ki je neposredno pred nami, je to še toliko bolj poudarjeno, saj gre za uresničevanje globokih družbenoekonomskih sprememb na temelju nove ustave in zakona o združenem delu. Te spremembe imajo in bodo imele velik in raznovrsten vpliv na fakultetni učni načrt in učne programe posameznih predmetov. Spremembe učnega načrta morajo nenehno zagotavljati tudi usklajenost med osnovnimi skupinami predmetov: med predmeti, ki prispevajo k splošni izobrazbi študentov, teoretičnimi in praktičnimi ekonomskimi predmeti ter metodološkimi predmeti. Tako je treba poskrbeti, da si bodo študenti pridobili znanje, ki je potrebno za čim uspešnejše vključevanje v praktično delo, ter znanje, ki je nujno za uspešno nadaljevanje študija.

Učni programi posameznih predmetov morajo še bolj kot doslej zagotavljati, da bodo na marksističnih temeljih zajeta bistvena vprašanja njihove vsebine, upoštevajoč razvoj ustrezne teorije in prakse. Poleg tega naj se študenti seznanijo s skupnimi značilnostmi in razlikami med ekonomskimi kategorijami v državnokapitalističnem sistemu, v sistemu administrativnega upravljanja in v sistemu socialističnega samoupravljanja, z razlikami med birokratskim in tehnokratskim ter samoupravnim načinom obravnave posameznih problemov ter med naprednimi in apologetičnimi tolmačenji v ekonomski literaturi.

Pomembna prвина razvoja učnih programov posameznih predmetov bo še nadalje njihovo intenzivno povezovanje s prakso. V skladu s kadrovskimi možnostmi moramo prav na tem področju zagotoviti precej večje rezultate.

Vzporedno s tem je nujna tudi širša uporaba pedagoških metod, ki bo pomenila nadaljnje uveljavljanje študenta kot subjekta pedagoškega dela ter omogočila večje uspehe glede trajnosti doseženih znanj, sprotnosti študija, postopne preobrazbe učnega procesa na višji in podiplomski stopnji v proces študija koraziskovalnega dela in skrajšanje študija, kot zahtevajo zakonski predpisi, seveda ob zagotavljanju ustrezne kakovosti in obsega znanja.

Pedagoški delavci Ekonomske fakultete Boris Kidrič si bodo prizadevali, da bodo njihova prizadevanja in izkušnje na področju izpolnjevanja študijskega programa prispevali k splošnemu dvigavanju kakovosti usmerjenega izobraževanja na višji, visoki in podiplomski stopnji tako pri rednem študiju kakor tudi pri študiju ob delu.

Velike naloge ima fakulteta tudi na področju usmerjanja vpisa. Med drugim mora intenzivno sodelovati pri ugotavljanju stvarnih dolgoročnih družbenih potreb po kadrih različnih profilov, med njimi tudi po ekonomistih.

Uspešen razvoj usmerjenega izobraževanja, priprava in izvajanje študijskih programov, usmerjanje v študij ter celotna dejavnost fakultete na tem področju zahteva znatno večji vpliv uporabnikov na celotno ekonomsko izobraževanje. Zato se bo fakulteta zavzemala za ustanovitev republiške posebne izobraževalne skupnosti ter — glede na veliko število organizacij združenega dela, zainteresiranih za kadre z ekonomsko izobrazbo, in glede na razvitost ekonomskega šolstva — za ustanovitev temeljnih posebnih izobraževalnih skupnosti na ekonomskem področju.

Priprave na posvet šolskih svetovalnih delavcev Jugoslavije v Portorožu jeseni 1977

Ideja usmerjanja v sistemu usmerjenega izobraževanja in šolsko svetovalno delo

Propozicije posvetovanja šolskih pedagogov, šolskih psihologov in šolskih socialnih delavcev Jugoslavije

I.

Šolski pedagogi in šolski psihologi Jugoslavije organizirajo vsako leto medrepubliško — pokrajinsko posvetovanje o problemih svojega strokovnega dela na šolah. Zadnje takšno posvetovanje, deveto po vrsti, je bilo v Skopju 4. in 5. nov. 1976. Na tem posvetovanju je bilo sklenjeno, naj deseteto tovrstno posvetovanje prevzame Slovenija, ker ima delo šolskih pedagogov in šolskih psihologov najbolj razvito pri svoji šolski svetovalni službi.

II.

Posvetovanje v Sloveniji naj bi bilo razširjeno v dveh pomenih. Najprej v tem, da bi v aktivno sodelovanje na posvetovanju pritegnili tudi šolske socialne delavce in delavce drugih zunanjih strokovnih služb, ki od vsega začetka delajo pri šolski svetovalni službi Slovenije. Zatem naj bi bilo posvetovanje tematsko razširjeno tako, da bi bila obravnavana na njem ne le vprašanja šolskih pedagogov, psihologov in socialnih delavcev, temveč tudi problematika reforme in uresničevanje usmerjenega izobraževanja kot širši vsebinski okvir strokovne tematike delovanja šolskih pedagogov, psihologov in socialnih delavcev.

III.

Iz tega izvira tudi naslednji namen posvetovanja:

- obravnavati idejo usmerjanja in njeno uresničevanje v celotnem vzgojnoizobraževalnem sistemu,
- ustvariti s tematiziranjem te ideje določen prispevek k utemeljevanju in uresničevanju reforme našega usmerjenega izobraževanja,
- vključiti šolske svetovalne delavce v reformna prizadevanja usmerjenega izobraževanja,
- opozoriti na tiste operativne sestavine usmerjenega izobraževanja, ki postajajo vse bolj strokovna dolžnost šolskih pedagogov, šolskih psihologov, šolskih socialnih delavcev in delavcev različnih zunanjih strokovnih služb.

IV.

Posvetovanje bo tematsko tako zasnovano, da bo mogoče z analizo ideje usmerjanja (orientacije) odkrivati najprej naravo dveh aktualnih novosti v našem šolskem ali vzgojnoizobraževalnem sistemu, to je naravo usmerjenega izobraževanja in naravo šolskega svetovalnega dela, zatem pa tudi ugotavljati najrazličnejše odnose, ki obstajajo med obema novostma. Takšna tematska postavitev posvetovanja temelji na domnevi, da imata ti dve novosti skupno osnovo v sodobni ideji usmerjanja, kar torej pomeni, da imata mnogo skupnih točk. Zaradi tega je nujno in hkrati koristno ugotavljati njune medsebojne relacije, saj bodo rezultati takšnega ugotavljanja lahko koristni tako za bolj poglobljeno razumevanje usmerjenega izobraževanja kakor tudi za boljše in pravilnejše razumevanje šolskega svetovalnega dela. Še več, domnevati je celo mogoče, da s takšno analizo ideje usmerjanja in z razčlenitvijo problematike obeh novosti lahko opredelimo

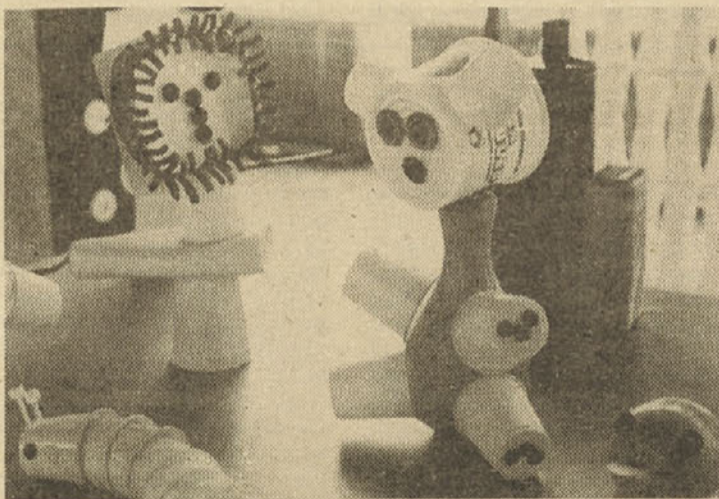
enega izmed bistvenih temeljev usmerjenega izobraževanja ter vanj smiselno vgradimo funkcijo šolske svetovalne službe. Usmerjanje se namreč pojavlja v svetovalnem delu na ravni osnovne šole in na ravni drugih višjih stopenj vzgojno-izobraževalnega sistema kot ena zelo pomembnih strokovnih nalog za uresničevanje usmerjenega izobraževanja. To pa pomeni, da bo moralo biti to posvetovanje zasnovano tako, da bo omogočalo analizo in opredelitev relacij med usmerjenim izobraževanjem in šolskim svetovalnim delom bodisi na družbenopolitični bodisi na interdisciplinarni teoretični in operativni ravni. Takšen način obravnave bo omogočil, da bodo v posvetovanje uvrščeni vsi tisti teoretični in operativni prispevki (referati, koreferati, poročila, razprave), ki govorijo o zamisli usmerjanja mladih v izobraževanju in delo v povezavi s šolskim svetovalnim delom in usmerjenim izobraževanjem.

Današnje šolsko svetovalno delo je zasnovano tako, da omogoča široko uresničevanje zamisli usmerjanja, ki po svoji vsebini in obsegu ne zajema le usmerjanje v poklic ali poklicno izobraževanje, temveč obsega tudi oblikovanje celostne osebnosti mladih, pri tem pa upošteva naše družbeno-ekonomske razmere ter razvojne smotre in potrebe združenega dela. Tako šolsko svetovalno delo prerašča okvir usmerjanja posameznika in teži k usmerjanju vse generacije mladih. Zaradi tega vključuje šolsko svetovalno delo individualizirane in diferencirane poti ter postopke za doseganje teh smotrov, hkrati pa te postopke razvija v celotnem procesu vzgoje in izobraževanja od predšolske vzgoje do končne izbire poklica in usposabljanja zanj. Tisto, na čemer se danes lomijo tako pedagoški nauki, in vzgojnoizobraževalna praksa in šolski sistemi, je prav gotovo sodobna ideja usmerjanja in vodenja otrok, mladine in odraslih, v nasprotju z odbiranjem ali selekcijo in razvrščanjem ali klasifikacijo.

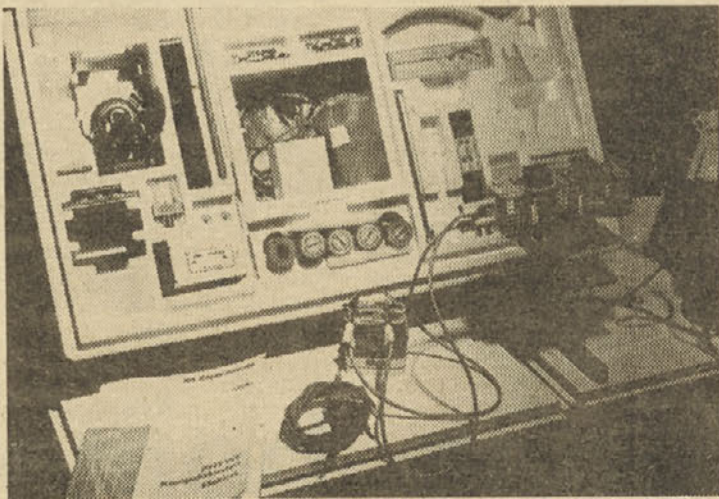
Ni torej naključje in tudi dojeti ni težko, zakaj danes mnogokje po svetu povezujejo idejo usmerjanja le z izobraževanjem za določeno poklicno delo, namesto da bi z njo preželi — navpično in vodoravno — celotni vzgojnoizobraževalni proces. S tem bi dosegli razvoj povsem novih vsebinskih sestavov (predmetniki, učni načrti itd.), organizacijskih oblik in didaktično-metodičnih postopkov, hkrati pa tudi ustvarili povsem nove odnose med učitelji in učenci. Gre torej za organsko sintezo pouka, samostojnega dela učencev in njihovega interesnostvarjalnega in rekreacijsko-sproščujočega uveljavljanja v prostem času. Glede na to je danes povsem jasno, da se prav iz iste ideje usmerjanja in njene operacionalizacije v vzgojno-izobraževalnem procesu pojavlja tudi nadvse pomembna novost, to je celodnevna šola, ki se močno povezuje na eni strani s šolskim svetovalnim delom, na drugi strani pa z usmerjenim izobraževanjem.

Šolsko svetovalno delo, ki se pri nas za sedaj vidneje in uspešneje pojavlja in uveljavlja predvsem v vzgojnoizobraževalni praksi osnovne šole, prav gotovo ne more v celoti doseči svojih operativnih smotrov, če se ne razširi naprej od osnovne šole na celotno področje usmerjenega izobraževanja. Usmerjeno izobraževanje pa se na vseh ravneh ne more uspešno razvijati brez sodobnega šolskega svetovalnega dela na srednji, višji in visoki stopnji. Z reformo sistema vzgoje in izobraževanja, ki se kaže v podaljšanju skupnega splošnega izobraževanja v prvih letih sedanje srednje šole, postaja usmerjanje na srednji stopnji (zlasti v tako imenovani 1. fazi) prav tako pomembno kot v osnovni šoli, v obeh primerih pa je usmerjanje pogoj za uresničitev smotrov usmerjenega izobraževanja. Razume se, da bo delovanje šolske svetovalne službe na srednji, višji in visoki stopnji, če ga primerjamo z njenim delovanjem v osnovni šoli, bistveno drugačno, saj so bistveno drugačne tudi možnosti vzgoje in izobraževanja na teh stopnjah. Praksa nam za sedaj še ni dala izkušenj o tem, kako bi oblikovali specifični sistem šolskega svetovalnega dela v usmerjenem izobraževanju, pa tudi teorija o šolskem svetovalnem delu na tej stopnji še ni povsem razvita. Zato je eden izmed smotrov tega posvetovanja opredeliti izhodišča za koncept šolskega svetovalnega dela v usmerjenem izobraževanju.

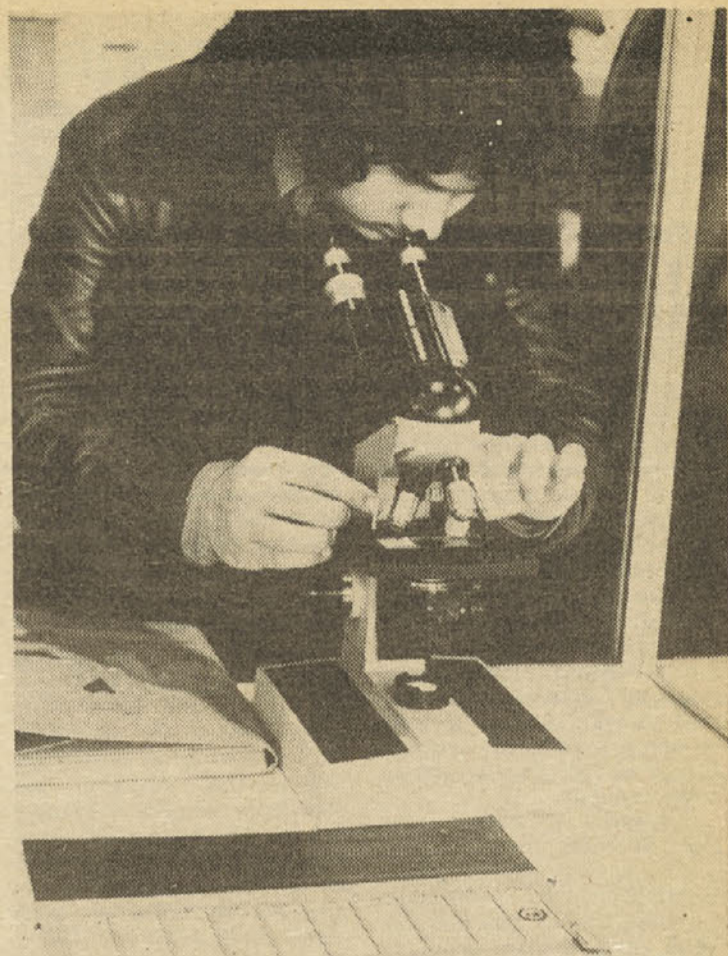
(Pregled tem in obvestilo o organizaciji posvetovanja objavljamo na 5. strani)

Otrokovo ustvarjalnost je treba spodbujati že v predšolski dobi. Pri tem lahko učinkovito uporabljamo zelo poceni material. Z razstave učil. (Foto: M. Novšak)

Zbirka za elektro poizkuse z razstave učil (Foto: M. Novšak)

Mikroskopiranje je še posebno zanimivo, če je na voljo lepa zbirka preparatov. Fotografija je z nedavne razstave učil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Razstavo je obiskalo 40.000 ljudi. (Foto: M. Novšak)

SAP Kosovo

Prihodnje šolsko leto: po novem načrtu

Potem ko je bila letošnjega januarja na Kosovu končana javna razprava, je bilo sprejeto končno besedilo novih predmetnikov in učnih načrtov za osnovne šole in za usmerjeno izobraževanje.

Osnovne šole v SAP Kosovo bodo začele prihodnje šolsko leto 1977-78 delati po novem predmetniku in učnem načrtu, in sicer postopoma — najprej v prvem, drugem in petem razredu, v prihodnjih letih pa še v tretjem, četrtem, šestem, sedmem in osmem.

V skladu z enotnimi temelji vzgoje in izobraževanja vsebuje predmetnik osnovne šole v SAP Kosovu sedem predmetnih področij: jezikovno kulturo, družbene vede, matematiko, naravoslovne vede, delovno in politično vzgojo, telesno in estetsko vzgojo. Pri izdelavi učnega načrta za osnovno šolo je upoštevana enotnost, potrebna za vso državo. To velja predvsem za matematiko, fiziko, kemijo in tuji jezik.

V učnih načrtih vseh predmetov so upoštewane tudi prvine splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčite, v 7. in 8. razredu pa je ta učna snov uveljavljena kot poseben predmet: prva pomoč in družbena samozasčita. Tudi za nekatera druga področja, ki so pomembna za poklicno usmerjanje učencev, so določene vsebine in oblike dela.

Po novem predmetniku in učnem načrtu enotnih temeljev prve faze usmerjenega izobraževanja bodo delali od prihodnjega šolskega leta naprej vsi prvi razredi srednjih šol na Kosovu. Ta predmetnik in učni načrt bodo uporabljali v drugem letu usmerjenega izobraževanja v 19 izobraževalnih središčih, ki so prvo leto že poskusno delala po novem.

Predmetnik in učni načrt enotnih osnov za prvo fazo usmerjenega izobraževanja je povsem uresničil stališča desetega kongresa ZKJ, v katerih je zapisano, da je s predmetniki in učnimi načrti na začetku usmerjenega izobraževanja treba vsem učencem zagotoviti enotne temelje splošne izobrazbe, ki zajema elemente splošne kulture ter družbenoekonomske, naravoslovno-matematične in tehnično proizvodne vsebine s politično usmeritvijo. Vsa ta področja so upoštevana v novem predmetniku in učnem načrtu, določeni pa so tudi njihova programska sestava, obseg in vzgojnoizobraževalni smotri v prvem in drugem letu usmerjenega izobraževanja.

Novi predmetnik predvideva te predmete za prvo in drugo leto usmerjenega izobraževanja:

- za materin, nematerin in tuji jezik ter likovno in glasbeno umetnost je v prvem in drugem letu namenjenih skupno 9 ur tedensko;

- temelji marksizma in samoupravni socializem, zgodovina in geografija imajo v prvem letu 6 in v drugem 4 ure tedensko;

- matematika, fizika, kemija in biologija so dobile 8 ur v prvem ali 9 ur v drugem letu;
- telesni in zdravstveni vzgoji, obrambi in zaščiti so namenili v prvem in drugem letu po štiri ure tedensko;

- osnove tehnike in proizvodno delo sta dobila po 5 ur tedensko v prvem in drugem letu.

Pripravljajo tudi osnutek načrta izbirnega pouka za to fazo izobraževanja, ki bo kmalu sprejet. S tem želijo doseči, da bi učenci že v prvi fazi dobili rahlo poklicno usmeritev.

Predmetnike in učne načrte sedaj prvič sprejemajo organi Pokrajine. Tako je povsem izražena specifičnost narodov in narodnosti, opredeljeno pa je tudi vzgojnoizobraževalno delo šol v treh jezikih — albanskem, srbohrvaškem in turškem.

Zato, da bodo učni načrti in predmetniki uspešno uresničeni, je sprejet orientacijski načrt za pripravo učiteljev na novi način dela. Priprave bodo potekale od letošnjega februarja do avgusta. V ta namen bodo organizirani seminarji in druge oblike strokovnega izpopolnjevanja učiteljev.

Zavod za izdajanje učbenikov je začel pripravljati učbenike po novem predmetniku in učnih načrtih za prvi, drugi in peti razred osnovne šole in prvo leto usmerjenega izobraževanja. V začetku novega šolskega leta bodo učbeniki, ki bodo izšli v albanski, srbohrvaščini in turščini, naredi.

Na Kosovu menijo, da bo reforma vzgoje in izobraževanja, posebno srednjega, dosledno uresničena le tedaj, če bodo razvili dovolj izobraževalnih centrov. V 19 centrih že preskušajo novosti, ki so jih pri reformi vzgoje in izobraževanja dosegle druge republike in SAP Vojvodina. O tem govori tudi novi dokument Smernice in dinamika preobrazbe srednjega izobraževanja v SAP Kosovu, ki ga bodo kmalu sprejeli najvišji organi Pokrajine.

JUSUF SELJMAJ

Samo samoupravni dan?

Ena izmed nalog šole je, da samoupravljanje čim bolj približa učencem, jih seznanji s pozitivno prakso pa tudi s težavami, ki spremljajo njihov razvoj. Naloga ni lahka, še posebno zato, ker je samoupravljanje celostna teorija in praksa, ki jo je treba učencem približati tako, da bodo razumeli za kaj gre, pri tem pa paziti, da se ne okrnijo bistva.

Na več šolah poskušajo samoupravno prakso približati učencem s tako imenovanim samoupravnim dnem. Bistvo samoupravnega dne je, da učenci prevzamejo vloge učiteljev in ravnatelja in da en dan (?) »vodi« šolo. Tak način se mi ne zdi koristen niti ne seznanja učencev s samoupravno prakso. Poglejmo razloge, ki to potrjujejo:

Samoupravljanje je pravica in dolžnost vsakega delavca. Vsa učencev bo moral dejavno sodelovati v samoupravnem procesu ne glede na to, kakšen poklic bo opravljal in na katerem delovnem mestu bo delal. Pri samoupravnem dnevu gre v bistvu za zamenjavo poklica: učenci učijo v razredu, torej nadomeščajo učitelja. Res pa je, da mora učitelj končati kadrovsko šolo, biti nekaj časa pripravnik, opraviti strokovni izpit, pa še kljub temu večkrat marsikdo podvomiti v njegovo strokovnost. Če učenec lahko nadomesti učitelja v razredu, s tem degradiramo že tako družbeno omanjano ugled učitelja. (Naj parafraziram: kakšen bi bil na primer tak samoupravni dan v zdravstvenem domu?)

Organizacija samoupravnega dne zahteva ogromno dela, saj mora biti rezultat dobro zrežirana in gladko tekoča predstava, kar pa samoupravljanje ni. Pripravi je treba scenarij, izbrati najboljše učence, da bodo učili v razredu, seveda je treba te učence naučiti kaj in kako bodo učili, določiti in naučiti druge vloge itd. Mesec ali dva gara vsa šola, da se naredi predstava. Komu? Ko je samoupravni dan mimo, se šola

oddahne in gre staro pot naprej. Če se ravnatelj »znajdes«, se bo o tem dogodku razpisal lokalni, če že ne slovenski tisk.

Vse kaže, da je samoupravni dan bolj sam sebi namen in nekakšna uveljavitev šole navzven kot pa resnično približanje samoupravljanja učencem. Vprašajmo učence, ne samo tiste, ki so zamenjali učitelje v razredu, kaj jim je novega, praktičnega dal tak dan, kaj so novega zvedeli o delu in vlogi šole, načrtu dela, samoupravnih aktih itd.

Ker naj vsaka dobronamerna kritika vsebuje tudi predloge za izboljšanje, predlagam naslednje:

Program družbeno moralne vzgoje bi lahko konkretizirali s tem, da bi učence seznanili z vlogo in nalogami šole, s programom dela šole, statutom, samoupravnimi sporazumi ter jim povedali, kako so njihove pravice in dolžnosti, opredeljene v teh aktih.

Po šolah uvajamo oddelčne konference, kjer učenci razpravljajo o učnih uspehih, disciplini samopomoči itd. Na njih bi se lahko pogovorili tudi o izvajanju programa dela šole, s katerimi problemi se srečujemo in podobno.

Zunajšolske interesne dejavnosti, šolska skupnost, razredne skupnosti, mladinska in pionirska organizacija, šolsko športno društvo in šolska hranilnica že zdaj uvajajo samoupravno prakso. Zakaj tega dela ne bi vsebinsko poglobili, da ne bi ostali zgolj pri formalnem samoupravljanju?

Če hočemo, da bo učenec stabil in ostal subjekt vzgoje in izobraževanja, ga moramo dejavno vključiti v življenje šole in mu omogočiti, da bo spoznal samoupravljanje tako, kot je: dobro in pozitivno pa tudi težave, ki se pojavljajo. Samoupravljanje je proces, torej naj bo tudi njegovo približanje učencem kontinuirano in ne samo enkrat na leto v obliki menjave poklicev.

ZVONKA PRÉTNAR

čim bolje se bomo poznali

Občinska izobraževalna skupnost Cerknica

Na stranskem tiru?

Ko hitimo od ene občinske izobraževalne skupnosti do druge, se kdaj pa kdaj vprašamo, ali ne tarejo vseh podobne težave ter, ali nam bo uspelo odkriti posebnosti posameznih skupnosti. Tudi osnovno šolstvo doživlja iz dneva v dan spremembe. Ugodne in neugodne strani uveljavljanja le-teh skušamo ujeti v naše zapise.

V občinski izobraževalni skupnosti Cerknica so nas opozorili na nekaj stvari, ki jih sami ne morejo rešiti, pa bi z ustrezno skupno akcijo gotovo prinesle dobre rezultate.

Pogovarjali smo se z inž. **Jožetom Strletom**, predsednikom odbora za realizacijo programa izgradnje novih šol in telovadnic v občini Cerknica; **Janezom Meletom**, predsednikom skupščine občinske izobraževalne skupnosti ter **Francem Dolničarjem**, tajnikom skupnosti.

Na referendumu junija leta 1975 so se prebivalci občine Cerknica, razen krajanov krajevne skupnosti Loški potok, odločili za uvedbo samoprispevka. Z zbranim denarjem bodo omogočili graditev ali obnovu osmih učilnic in telovadnic v osnovni šoli Cerknica, gradnjo šole z osmimi učilnicami in adaptacijo doma TVD Partizan v Novi vasi, gradnjo štirih učilnic, večnamenskega prostora in ureditev telovadnice na Rakeku, gradnjo telovadnice v Grahovem, preuredili bodo prostore za telovadnico in uredili kanalizacijo v Begunjah.

Dve leti po uvedbi samoprispevka (skupaj z denarjem iz drugih virov financiranja naj bi se zbralo 36 milijonov din) ugotavljate, da bo denar komaj zadostoval za gradnjo v Cerknici. Kaj bi morali spremeniti v sedanjem načinu zbiranja denarja, da bi ga bilo dovolj še za gradnjo prostorov za potrebe vzgoje in varstva?

Pogoji za investicije v vzgojnoizobraževalne objekte nikakor niso ugodni in zavirajo celoten razvoj osnovnega šolstva in usmerjenega izobraževanja je povedal inž. Jože Strle in z nekaj primeri skušal ponazoriti nezaviden položaj, v katerem se znajdejo slej ali prej skoraj vsi investitorji. Po predračunu iz leta 1974 bi potrebovali za gradnjo v Cerknici 12 milijonov din, sedaj bo osem učilnic in telovadnica stalo od 27 do 30 milijonov din. Kako in kje dobiti denar za druge gradnje, če vemo, da osebni dohodek močno zaostaja za porastom cen v gradbeništvu. Na cerkniški občinski skupščini ugotavljajo, da bo treba uresničitev programa časovno raztegniti ter po letu 1980 uvesti nov samoprispevek. Pri vsem tem cerkniško gospodarstvo sodeluje kar s 13 milijoni solidarnostnih sredstev za gradnjo šol v krajevnih skupnostih, ki nimajo dovolj lastnega dohodka. Res je, ugotavljajo v Cerknici, da je mogoče s premostitvenimi krediti, ki jih dobi izvajalec del, pospešiti uresničitev načrta, a kljub temu traja zbiranje denarja dlje kot sama dela.

V sistem investiranja ni vključena možnost najema kredita za gradnjo šol. Ali ta način zbiranja denarja za gradnjo novih šolskih prostorov ne postavlja vzgoje in izobraževanja na stranski tir? V republiki se moramo dogovoriti, je poudaril inž. Jože Strle, kako hitro hočemo uvesti celodnevno osnovno šolo in usmerjeno izobraževanje. To je preveč prepuščeno posameznim, za uresničevanje teh nalog pogosto prešibkim občinam.

V štirih centralnih in petih podružničnih šolah je v 74

oddelkih 1905 učencev in učenk. Z njimi dela 99 učiteljev in učiteljic, od tega 80 % žensk. V Starem trgu imate štiri oddelke celodnevne osnovne šole. Sodelujete tudi pri financiranju glasbene šole Rakek. Za potrebe teh šol imate letos na voljo 23 milijonov din. Bo to zadostovalo za uresničitev programa šol?

Zagotovljena je uresničitev dogovorjenega (A) programa, je pojasnil Janez Mele, druga dejavnost bo zmanjšana. Reči moram, da je na skupščini izobraževalne skupnosti zelo neprijetno govoriti o okrnjeni šoli v naravi, hospitacijah, minimalnem programu male šole itn. Ob teh zelo resnih vprašanjih se postavlja še novo, ali bomo uspeli zbrati denar za ustanovitev dveh centrov usmerjenega izobraževanja, ki naj bi jih dobili v občini po srednjeročnem programu.

Delegati skupščine negodujejo, ker je prispevna stopnja za izobraževanje v razvitih občinah nižja kot v nerazvitih. Čas bi že bilo, pravijo, da bi središča spoznala potrebe in posebnosti obrobja. Take posebnosti opredeljuje tudi podatek, da nam je

čar, smo pridobili ali obdržali učitelje s primerno stanovanjsko politiko.

Z denarjem iz solidarnostnega sklada smo zagotovili za učitelje v naši občini 13 stanovanj, in sicer tri v Loški dolini, šest na Blokah ter štiri v Cerknici. Reševati smo začeli tudi tovrstne težave na Rakeku. Ob tem velja omeniti razumevanje organizacij združenega dela, posebno BRESTA, ki so nam vedno prišle na pomoč pri reševanju stanovanjskih težav učiteljev. To je po svoje tudi razumljivo, saj vzgojitelji in učitelji niso pomembni samo za delo v šolah. STANE JESENOVEC

S seje izvršnega odbora izobraževalne skupnosti Slovenije

Spet premalo?

Le zdaj je jasno, da se vsota denarja, zbrana za uresničevanje srednjeročnega načrta vzgoje in

V delegatskem sistemu tudi v naši občinski izobraževalni skupnosti še vedno ni prave povezave med delegati in delegatsko bazo; predsednik skupščine izobraževalne skupnosti Cerknica Janez Mele — (Foto: S. J.)

prevoz otrok v šole pobral lani od 8 do 9 % denarja oziroma 1,32 milijona din.

Kljub resnemu položaju, v katerem je vaša izobraževalna skupnost, vam je uspelo dobiti usposobljene učitelje za vaše šole.

Poleg stalnega usmerjanja dijakov in študentov na ustrezne šole, je spregovoril Franc Dolni-

usmerjenega izobraževanja v letu 1977 v posebnih izobraževalnih skupnostih in v izobraževalni skupnosti Slovenije ne ujema s količino denarja, ki bi ga v resnici potrebovali. Ob vprašanjih, ali bodo sredstva v ta namen rasla nad rasti družbenega proizvoda, skladno z njim ali pod njim, se postavlja vprašanje, kolikšno okleščanje programov sledi.

Osnovna šola Velike Lašče

Ukrepi, ki prizadenejo

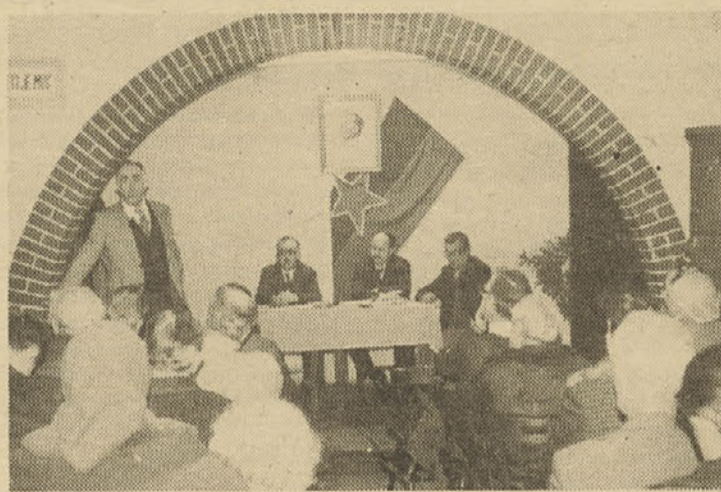
V družbenem dogovoru o regresiranju šolskih ekskurzij bi morali upoštevati posebnosti oddaljenih šol z manj razvitih območij, je dejal Niko Valjavec, ravnatelj osnovne šole Primož Trubar Velike Lašče. Take šole so precej oddaljene od sedeža prevoznih podjetij, zato so prevozi tudi dražji. Upoštevati bi morali tudi to, da je za mnoge učence taka ekskurzija prvo srečanje s širšim svetom. Kar dobro so nam jo zagodli, ko so odločili, da za končne izlete šole nimajo pravice do popusta pri prevozu. Končni izlet je na naši šoli hkrati tudi ekskurzija. Pri pripravi in izvedbi sodelujejo vsi učitelji, ki lahko kakorkoli pomagajo obogatiti njen program. Da ne bi okrnili pouka med šolskim letom, smo pri nas združili ekskurzijo s končnim izletom.

In še o plačilu šole v naravi. Zapisano je, da je osnovna šola

brezplačna. Za obvezno šolo v naravi morajo prispevati otroci okrog 500 din. Starše in otroke že v začetku šolskega leta pripravljamo na ta izdelek, ki bi moral ostati med izdatki občinske izobraževalne skupnosti. Na široko pišemo o brezplačnih učbenikih. Ta problem pa zasluži manj pozornosti kot šola v naravi. Za nekaj dni otrokovega bivanja na morju morajo odšteti starši kar precej denarja, saj otrok z dežele ne sme zaostajati za vrstniki iz mesta. Pomembno pa je, da se sreča s svetom, saj mu vsakodnevna pot od doma do šole ne daje dovolj priložnosti, da bi si razširil obzorje.

Tako kot so bili z nekaterimi varčevalnimi ukrepi prikrajšani otroci na podeželju, za katere že dolgo trdimo, da nimajo enakih možnosti za osebni razvoj kot tisti v mestih.

Ti ukrepi pa so prizadeli tudi učitelje v oddaljenih šolah.

Na javni razpravi v krajevni skupnosti Žirovnica, v kateri imajo celodnevno osnovno šolo že dve leti, niso spregovorili niti besede o nadaljnjem razvoju otroškega varstva, vzgoje in izobraževanja v tej podeželski temeljni družbenopolitični skupnosti v naslednjih štirih letih — (Foto: Stane Jesenovec)

Spregovorijo naj tudi prosvetni delavci

Že dober mesec razpravljajo v slovenskih krajevnih skupnostih o gradivu predsedstva republiške konference SZDL — Zagotavljanje pogojev za hitrejši razvoj kmetijstva, uveljavljanje novih družbenoekonomskih odnosov in preobrazba vasi v srednjeročnem razvoju 1976—1980. Čeprav je gradivo posvečeno predvsem kmetijstvu, govori poglavje o Samoupravni in družbenopolitični organizaciji v krajevni skupnosti in na vasi tudi o otroškem varstvu ter vzgoji in izobraževanju. V javnih razpravah, ki so bile že v večini slovenskih krajevnih skupnosti, so na ta del gradiva SZDL pozabljali kljub temu, da je slovenski vaški otrok glede na možnosti šolanja še vedno zapostavljen v primerjavi z otrokom v večjih krajih. To zaostajanje v razvoju varstva, vzgoje in izobraževanja na vasi je tudi eden od vzrokov, da odhajajo mlade družine iz vasi v mesta. Posledica tega je, da se vrata vaških šol včasih za vedno zapro.

Prav bi bilo, da bi sedaj, ko bodo po občinskih konferencah SZDL oblikovali sklepe javne razprave, pri tem sodelovali tudi prosvetni delavci. Brez njihovih pripomb pravo gotovo ne bo mogoče ugotovljati možnosti razvoja teh dejavnosti na vasi. S. J.

Program za letošnje leto, ki je drugo leto srednjeročnega obdobja, sestavljajo dogovorjeni enotni minimalni program, dogovorjeni program skupnih nalog ter dodatni dogovorjeni program. Delegati izvršnega odbora republiške izobraževalne skupnosti so se strinjali, da dogovorjenega enotnega minimalnega programa na področju usmerjenega izobraževanja, za katerega združujejo delavci sredstva po načelu solidarnosti, ni mogoče okrniti. Ob številu učencev, ki že imajo usmerjeno izobraževanje, je treba upoštevati še novo generacijo mladih, ki bo v šolskem letu 1977-78 stopila v 120 novih oddelkov.

Če bo na voljo toliko denarja, kot bo rast družbenega proizvoda, bo treba pregledati predvidene naloge in ugotoviti, kaj je mogoče odložiti na pozneje. Prav tako je treba med skupnimi nalogami poiskati tiste, ki so prednostne.

Ob teh sklepih so delegati opozarjali, kaj taki ukrepi lahko pomenijo za uveljavljanje usmerjenega izobraževanja. Menili so, da si brez vlaganj v potrebne nove objekte ne moremo zamisliti razvoja usmerjenega izobraževanja in črtanje investicij pomeni upočasnitev prehoda na usmerjeno izobraževanje. Tega izobra-

ževanja si tudi ne moremo zamisljati brez primerno usposobljenih pedagoških delavcev. Skratka: za sestavljenega programa je treba najti ustrezna sredstva in ne obratno, ob znanih sredstvih klestiti programe. —js—

Za organiziranje plesnih vaj poskrbijo ponavadi učenci osmih, ponekod tudi sedmih, razredov osnovnih šol. Seveda so tudi izjeme. Mednje lahko štejemo člane aktiva mladih zadržnikov iz TZE Sloga Kranj. K številnim oblikam izobraževanja mladih v tej temeljni zadržni enoti so prve dni februarja dodali še plesne vaje. Odziv je presenetljiv, saj se je v to potrebno obliko estetske vzgoje vključilo kar nad petdeset mladih. Ob tem je treba poudariti, da so predavanja, ki jih organizirajo, zelo dobro pripravljena in zato tudi primerno obiskana. Na sliki: mladi zadržniki iz Kranja med plesnimi vajami. (Foto: Stane Jesenovec)

Dodatek za delo na šolah, oddaljenih od večjih središč, je imel dvojen pomen. Učiteljem, ki poučujemo na takih šolah, je pomenil pohvalo in spodbudo, da kljub slabim delovnim razmeram ostajamo na taki šoli, mlajšim kolegom pa kar primerno oporo ob njihovih prvih službenih korakih. Znali smo ga ceniti. In sedaj? Enake plače v mestu in tu na podeželju še bolj vlečejo mlade v mesto. Vsakdo se bo raje odločil za neposredno bližino Ljubljane, kot za 32 km oddaljene Velike Lašče.

Še sreča, da si s premišljeno kadrovske politiko zagotovimo večino učiteljev iz neposredne okolice šole. Žal še vedno ostajata prazni delovni mesti učitelja za telesno in tehnično vzgojo.

NIHČE NI ZAOSTAL

Osnovna šola Primož Trubar Velike Lašče s podružničnimi šolami Turjak, Osolnik, Rob, Karlovica, Mohorji je značilna podeželska šola. Učenci in učitelji delajo v težkih razmerah. Otroci, več kot polovico jih je vozačev, odhajajo iz šole v odda-

ljene, raztresene vasi in domačije. Šolski avtobus pa jih pripelje vsako leto bliže domu. Mnoge izmed njih čaka še pot v strmi hrib. V šoli v Velikih Laščah je 391 učencev in učenk. Učenci od 1. do 4. razreda imajo pouk v starejših, manj primernih šolskih stavbah. Tudi vrstniki, ki obiskujejo centralno šolo v Velikih Laščah, si že dolgo žele, da bi se začela »druga faza« gradnje te šole. Nič kaj veseli niso bili podatki, da se bo to zgodilo šele leta 1981, 14 let po izgradnji I. faze.

Kljub težavam, s katerimi se srečujemo pri našem pedagoškem delu, je dejal ravnatelj, smo veseli, da lani ni nihče zaostal, in da določila zakona o osnovni šoli dobro vplivajo na učni uspeh. Z dopolnilnim poukom dajemo potrebno osnovno znanje tudi učencem, ki drugače ne bi mogli slediti pouku. Res je, da zahteva to od učiteljev nekaj več napora, spodbuja pa nas zadoščanje, da smo vsem otrokom odprli vrata v življenje.

Ali bi se pri svojem delu lahko velikolaščanski in verjetno tudi

drugi učitelji po Sloveniji še bolj potrudili? Mar v zbornicah še vedno preveč razpravljajo o osebnem dohodku in postajajo ob tem slabe volje? V Velikih Laščah pravijo, da še. Ne zato, ker ne bi bili zadovoljni s sedanjimi rešitvami, temveč zato, ker varčevanje vedno zadene predvsem šolstvo. Drugod o tem le veliko govorijo, osebne dohodke pa si delijo tudi prek možnosti. Starejši imajo dovolj volje, da premagujejo ta neskladja, mlajši pa so bolj glasni in zahtevajo za študij in delo primerno plačilo. Eni in drugi vestno opravljajo delovne naloge, zato pričakujejo še več razumevanja za reševanje njihovega položaja.

Vec moskih bi moralo biti med učitelji, meni tudi ravnatelj Niko Valjavec. Feminizacija pedagoškega poklica ni v prid razvoju osnovne šole. Žal še vedno velja stara resnica, da podpira ženska tri hišne vogale, četrti — službeni — v šoli, pa tudi ni lahak.

STANE JESENOVEC

tem bolje bomo delali

Iz naših šol

Ob 20-letnici Poklicne kovinarske in avtomehaniške šole v Kopru

Šola-servis uporabnikom

Pred 20 leti je Poklicna kovinarska in avtomehaniška šola v Kopru prvič odprla vrata mladini in začela izobraževati 70 učencev kovinarske stroke — prihodnjih kvalificiranih delavcev.

Leto 1956 lahko štejemo za začetek razvoja organiziranega usposabljanja mladine za poklice, ki jih je tedanja razvijajoča se kovinarsko-predelovalna industrija najbolj potrebovala. V mislih imam tovarno TOMOS v Kopru, Ladjedelnico Piran, TKG Šmarje, Mehanotehniko Izola, Lamo Dekani, LIV Postojna itd.

Omeniti je treba, da je fašistična Italija, ki je do konca zadnje vojne gospodovala na Primorskem, te kraje namenoma puščala v zaostalosti in ni skrbela niti za razvoj splošnega šolstva, kaj šele strokovnega.

Tudi sicer je bila Primorska zelo gospodarsko zaostala. Večjih gospodarskih podjetij v teh krajih ni bilo, razen tovarn ribje industrije, v katerih pa so bili zaposleni po večini nekvalificirani delavci. V številnih zasebnih obrtnih delavnicah lastniki niso imeli kaj prida razumevanja za izobraževanje svojih vajencev, temveč so jih večinoma izkoriščali kot ceneno delovno silo.

Ko se je po letu 1954 politični položaj na tem ozemlju dokončno razrešil, so začeli tudi tujci vlagati več denarja za gospodarstvo; le-to naj bi postalo temelj za celosten razvoj tega območja, ki je toliko trpelo pod fašistično diktaturo.

Rasti in razvoju gospodarstva sta se sproti prilagajala tudi organizacija te vzgojnoizobraževalne ustanove. Člani kolektiva so se vedno zavedali poslanstva, ki ga ima Poklicna in avtomehaniška šola. Skupno z delovnimi organizacijami smo si prizadevali razviti tiste dejavnosti, ki jih zahtevata nenehno razvijajoča se industrija

in tehnologija. Zavedamo se, da sodobna šola mora vzgajati tak strokovni kader, ki ga bo sodobna proizvodnja sprejela. Povedano drugače: šola naj bo servis uporabnikom.

Vedno smo si prizadevali doseči ta smoter, in če se ozmemo na prehojeno pot, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je bila taka razvojna politika pravilna. Sedaj poteka v naši ustanovi več oblik izobraževanja: od priučevanja na delovnem mestu do rednega višješolskega študija Fakultete za strojništvo Ljubljana — oddelek v Kopru. V tem učnovzgojnem procesu je približno 800 učencev, študentov in odraslih slušateljev. Tako pestro organizacijo izobraževanja zahtevajo življenjske potrebe delovnih organizacij kovinarsko-predelovalne industrije kraško-obalnega območja, ki z dneva v dan potrebujejo več strokovnih delavcev. Šolske klopi naše šole je do danes zapustilo 1853 kvalificiranih delavcev, 170 strojnih tehnikov, 117 delovodij strojnikov in avtomehaničarjev, 81 inženirjev strojništva in več slušateljev raznih oblik funkcionalnega izobraževanja.

Večino tega kadra je zaposlila Tovarna motornih vozil TOMOS v Kopru. Ta delovna organizacija bo v prihodnje potrebovala vedno več kvalificiranega kadra, če bo hotela uresničiti predvideni proizvodni program.

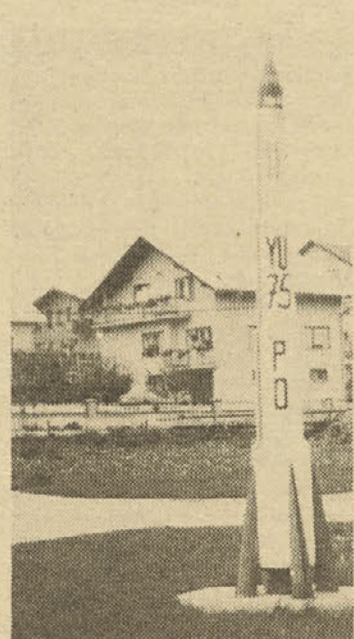
Člani učiteljskega zbora so se trudili, da bi tej množici naših absolventov dali ne le strokovno znanje, temveč jim vcepili tudi čut odgovornosti do dela in jih vzgajali v celostno tehniško usposobljene in socialistično usmerjene osebnosti.

Ob tej obletnici naj poudarim, da so s doseženim uspehom pripomogli vsi člani našega kolektiva in zunanji sodelavci s svojim znanjem in vedenjem.

Šole jeseni 1976 za učence od 6. do 8. razreda se je zanimanje za tehnične predmete še povečalo. V internih krožkih je Stanko Gobec razvil izredno dejavnost na področju elektronske in tranzistorne tehnike; za to je tudi prejel diplomu Ljudske tehnike Slovenije. Izredno zanimivi in uporabni so kompleti didaktičnih pripomočkov za pouk fizike po učnem načrtu za posamezne učne ure, ki so jih ob mentorstvu Stanka Gobca izdelali krožkarji na ponikovski šoli.

Menimo, da bi bilo koristno, če bi se izdelovalci učnih pripomočkov za pouk fizike povezali z učiteljem Stankom Gobcem, ki bi s svojimi bogatimi praktičnimi izkušnjami lahko obogatil to vrsto proizvodnje.

ERNEST REČNIK

Raketa pred osnovno šolo na Ponikvi. Izdelal jo je šolski tehniški krožek.

Prav tako se zahvaljujem za moralno pomoč družbenopolitičnim organizacijam in družbenopolitičnim skupnostim, pedagoški službi in delovnim organizacijam, za katere vzgajamo strokovne kadre.

SLAVKO BRATAŠEVEC

Mirjam Hlede, 8. r. os. šole Prežihov Voranc Jesenice, Pri nas, linorez

Aktualni pogovori

Šolski center Slovenj Gradec obiskuje več kot 950 učencev. Ob ekonomski šoli so zrasle šole za prodajalce, zdravstvena, upravno administrativna šola in v tem šolskem letu še gostinska šola kot dislocirani oddelek celjske gostinske šole. Poudariti je treba, da so šole nastajale iz potrebe po kadrih združenega dela. Menimo, da se profili teh šol lepo dopolnjujejo z drugimi šolami v koroški krajini in v Saleški dolini. Iz sosednjih občin je kar 70 % učencev, iz slovenjgraške občine pa 30 %. 74 % učencev je iz kmečko-delavskih družin. Da bi čimbolj povežali šolo z okoljem, z družbenopolitičnimi skupnostmi in organizacijami združenega dela, smo januarja organizirali srečanje učencev šolskega centra iz občine Radlje z njihovimi družbenopolitičnimi delavci; predstavniki štipendijskih komisij in drugimi predstavniki občine. Občinsko delegacijo iz Radelj je vodil predsednik skupščine inž. Žigon. Pretekli teden smo pripravili podobno srečanje za učence, ki so iz občine Slovenj Gradec; slovenjgraško delegacijo je vodil predsednik Izvršnega sveta skupščine občine inž. Planinšec.

V pogovoru so sodelovali sekretar občinske konference ZKS, sekretar občinske konference SZDL, predsednica izvršnega odbora sklada za štipendije, tajnik občinske izobraževalne skupnosti in drugi. Učenci so z zanimanjem spremljali razlago o gospodarskih dosežkih in srednjeročnih načrtovanjih na tem področju. Občina Slovenj Gradec sodi med srednje razvite občine v SRS. »Pomembne naloge, ki so pred nami, so hitrejša rast produktivnosti in odpiranje novih delovnih mest,« je poudaril predsednik izobraževalne skupnosti. V sosednje občine odhaja iz Mislinjske doline na delo vsak dan približno 1200 delavcev.

Sekretar SZDL je opozoril, da ima pri hitrejši rasti gospodarstva, šolstva, kulture in zdravstva pomembno vlogo tudi mladina,

Skrb za strokovno izpopolnjevanje

Učitelji na petrovski osnovni šoli se nenehno strokovno usposabljujejo. Pred nedavnim so si ogledali razstavo učil v Ljubljani, načrtujejo pa tudi druge oblike izobraževanja. V prvomajskih praznikih bodo imeli tridnevno ekskurzijo v Bosno, kjer si bodo ogledali kulturne in zgodovinske spomenike te republike.

Pospešeno se pripravljajo tudi za prehod na celodnevno šolo, ki naj bi jo uvedli v začetku šolskega leta 1977-78.

J. K.

Zdenka Čerin, 5. r. os. šole Oskar Kovačič Škofja Loka, Pomlad, linorez

Gorica pri Slivnici

Nova telovadnica

Pred desetimi leti so staro šolsko poslopje na vrhu Slivnice opustili in zgradili v dolini ob Voglajni novo poslopje. Ta premostitev je napravila svoje, saj se je Gorica, kjer je bila zgrajena šola, začela naglo razvijati, posebno potem, ko je bila do tja speljana asfaltna cesta.

Šola, ki je sedaj stara 10 let, ima izredno prijetno lokacijo na gozdnatem gričku, dvignjenem nad Voglajno. Letos poleti so v neposredni bližini šole zgradili še montažni vzgojnovarstveni zavod, ki med gozdnim drevjem daje videz lectove hišice. Ker šola ni imela telovadnice, je telesnokulturna skupnost občine Šentjur storila vse, da je bila konec leta 1976 zgrajena telovadnica. Telovadnica, ki bo rabila telesni vzgoji šolske in pošolske mladine, je izredna pridobitev za kraj, saj se bo telesnovzgojna dejavnost lahko uspešneje razvijala kot doslej. Šola na Gorici pri Slivnici ima veliko zaledje, saj jo obiskujejo učenci višjih razredov iz Loke pri

Žusmu, Prevorja in v zadnjem času tudi iz Vinskega vrha, to je iz krajev, ki leže na manj razvitem področju Kozjanskega.

Če ocenjujemo gradnjo telovadnic v šentjurski občini v obdobju zadnjih pet let, lahko rečemo, da je bila pospešena. Leta 1971 je z novo šolo dobila telovadnico Planina pri Sevnici — to je bila prva telovadnica v občini, leta 1973 Šentjur, leta 1975 Ponikva in ob koncu leta 1976 še Gorica pri Slivnici. Od popolnih osnovnih šol v občini so brez telovadnice ostale le še Dramlje, kjer pa je v načrtu nova šola s telovadnico. Zanimivo je, da se je hkrati z gradnjo telesnovzgojnih objektov povečalo tudi število učiteljev, ki jih je pred leti primanjkovalo. Trenutno je na treh šolah 100 % strokovna zasedba, na pedagoški akademiji pa študira še nekaj študentov, ki bodo izpopolnili te manjše vrzeli.

ERNEST REČNIK

Mačkovci

Odprli so šolsko hranilnico

Ljubljanska banka — podružnica Murska Sobota je v zadnjem času zelo prizadevno odprla šolske hranilnice. Zadnjo tako hranilnico so odprli na osnovni šoli Mačkovci; to je že 22. hranilnica v Pomurju.

Ob odprtju so pripravili krajšo slovesnost s priložnostnim kulturnim programom. Učenci — varčevalci so na ustanovni skupščini izvolili organe upravljanja šolske hranilnice in sprejeli pravilnik o varčevanju.

Na mačkovski osnovni šoli je 183 varčevalcev, pridružili pa se jim bodo tudi učenci podružnične šole v Moščancih.

Šolska hranilnica je v posebno urejenem prostoru, v njej bodo učenci 6. in 7. razreda dvakrat tedensko vodili finančno poslovanje.

Naslednjo šolsko hranilnico bodo odprli na osnovni šoli Fokovci.

J. K.

Murska Sobota

Strokovno izpopolnjevanje in poklicno usmerjanje

Organizacijska enota Zavoda SRS za šolstvo v Murski Soboti načrtno skrbi za nenehno strokovno izobraževanje učiteljev osnovnih šol.

Tako so tudi v minulih zimskih počitnicah pripravili raznovrstne seminarje in aktivne, na katerih so učitelji razrednega in predmet-

Na soboškem Zavodu za zaposlovanje so takoj po polletnih počitnicah začeli široko zasnovano akcijo. Sodelavci tega zavoda obiskujejo osnovne šole in se z učenci pogovarjajo o njihovem prihodnjem poklicu. V teh dneh imajo precej dela referenti za poklicno usmerjanje in razredniki 8. razredov, ki na roditeljskih sestankih skušajo vzpostaviti čim boljši stik s starši. Večina učencev se je že odločila, kam po končani osnovni šoli.

J. K.

Za rešitev slabih razmer

Na pobudo Slovenskega raziskovalnega inštituta in sindikata slovenske šole so v Trstu pripravili posvet o psihopedagoški službi na slovenskih šolah. Proučili so vprašanja mladoletnih, ki jim slovenska narodna pa tudi širša tržaška skupnost doslej nista posvečali tolikšne pozornosti, kot bi bilo potrebno. Uvodni referati psihologov, pedagogov in učiteljev so v celoti in jasno prikazali sliko dosedanjega nesmotrnega in neučinkovitega upravljanja psihopedagoških ustanov. Zavzeli so se za preureditev te službe in predlagali, kaj bi bilo treba storiti, da bi se sedanji položaj izboljšal.

nega pouka razširjali svoje didaktično-metodično znanje.

Nekatere osnovne šole so imele v programu izvedbo smučarskih tečajev in rekreacijske dejavnosti, vendar so, tako kot že nekaj let doslej, zaradi pomanjkanja snega svoje programe lahko le deloma uresničile.

Boljše razmere

Podružnična osnovna šola v Brezovcih je že precej stara. Ker je dotrajana in ni primerno opremljena, je delo v njej, predvsem pa uvajanje sodobnih oblik pouka, zelo težavno. Delovna skupnost matične puconške šole je sklenila nekoliko posodobiti tudi svojo podružnico. V ta namen so eno učilnico opremili z novim pohištvo, v poletnih počitnicah pa bodo v šolske prostore napeljali vodo. Majhen kolektiv podružnice si prizadeva svoje delo, kolikor je mogoče posodobiti z raznimi interesnimi dejavnostmi, učence pa navaja k samostojnemu delu.

J. K.

Osebni dohodek prosvetnih delavcev na osnovnih šolah

Pogosto dobivamo vprašanja o tem, kakšen osebni dohodek naj prejema prosvetni delavec na osnovni šoli. Skupna komisija udeležencev samoupravnega sporazumevanja za osnovne šole ne more dati odgovorov, kako naj to posamezne šole rešijo. Komisija lahko pove samo to, kaj misli, da je v skladu s predpisi; lahko tudi navede, kako šole v večini primerov rešujejo vprašanje nagajevanja. Ustavno sodišče SR Slovenije rešuje več sporov v zvezi s tem. Obveščeni smo, da bo v kratkem izreklo svojo odločitev. Če bo ta v kakem primeru drugačna od naših dosedanjih razlag, jih bomo morali seveda prilagoditi, spremeniti ali popraviti. Za zdaj pa velja tale:

O tem, kakšen osebni dohodek dobi delavec, ki nima ustrezne izobrazbe, ali dela na delovnem mestu, kjer je zahtevana izobrazba alternativno, govori 32. člen samoupravnega sporazuma, ki izrecno navaja:

»Delavcu, ki ima nižjo strokovno izobrazbo ali strokovno usposobljenost, kot se zahteva na delovnem mestu, na katerem dela, oziroma dela na delovnem mestu, kjer se zahteva izobrazba alternativno, se odbija določen odstotek od razlike med številom točk med zahtevano in njegovo dejansko izobrazbo, vendar se lahko za ta odbitek zmanjša osebni dohodek le v primeru, če delavec ne opravi zahtevanih opravil v predvideni kvaliteti, obsegu in času. O odbitkih določa samoupravni akt udeležencev sporazumevanja.

Rešitve v samoupravnih aktih udeležencev sporazumevanja morajo spodbujati k izobraževanju delavcev.

Iz besedila 32. člena sledi, da nihče ne more dobiti osebnega dohodka samo na temelju izobrazbe, ki jo ima, in da je udeležba delavca pri delitvi dohodka

odvisna od njegovega delovnega prispevka in od kakovosti dela, ki ga opravi. Tako je torej izobrazba le eden izmed pogojev za zasedbo delovnega mesta in hkrati eno izmed meril za ugotavljanje kakovosti dela.

Akt o sistemizaciji določa stopnjo izobrazbe (tudi alternativno), opis delovnega mesta, ki je sestavni del akta o sistemizaciji, pa določa, katera dela opravi delavec na delovnem mestu. Večina slovenskih šol je ob sprejemanju svojih samoupravnih sporazumov upoštevala naslednje:

1) Ugotovljena je zelo visoka soodvisnost med stopnjo izobrazbe in kakovostjo učiteljevega dela. Zato so šole pri izdelavi svojih sporazumov sklenile upoštevati stopnjo izobrazbe kot bistven pogoj za bolj kakovostno delo.

2) Z analitično oceno delovnih mest je omogočeno, da dobijo delavci za enako delo enako plačilo. Takoj, ko so se na šoli dogovorili, da je izobrazba tudi merilo za določanje kakovosti, se pojavi vprašanje, katera od alternativno določenih stopenj izobra-

zbe naj bo izhodišče za vrednotenje kakovosti učiteljevega dela.

Glede na prvo točko je povsem jasno, da učitelju, ki uči na razredni stopnji in ima višjo izobrazbo, pripada po AODM 420 točk, učitelju, ki poučuje na predmetni stopnji in ima visoko izobrazbo, pa 480 točk. Pri tem seveda upoštevajo, ali ima učitelj strokovni izpit, njegovo delovno dobo in stalnost, kot to predvideva ta sindikalna lista in samoupravni sporazum osnovnih šol.

Kaj pa je z učitelji, ki imajo ustrezno nižjo stopnjo izobrazbe glede na zahteve zakona o osnovni šoli? Na razredni stopnji je to srednja izobrazba, na predmetni pa višja. Šole so večinoma določile takole: Učitelj s tako stopnjo izobrazbe dobi na razredni stopnji 360 točk, na predmetni stopnji pa 420. Posebej se spet upoštevajo: strokovni izpit, delovna doba in stalnost.

3) Ker zadnji odstavek 32. člena samoupravnega sporazuma osnovnih šol zahteva od udeležencev sporazumevanja, da v svojih samoupravnih aktih določijo rešitve, ki bodo spodbujale k izobraževanju, so na večini šol sprejeli tako stališče:

Če pomeni izobrazba tudi kakovost dela, mora tisti, ki ima nižjo stopnjo izobrazbe, ki se zahteva na delovnem mestu, študirati in si pridobiti višjo izobrazbo, če hoče imeti na tem delovnem mestu enak osebni dohodek kot delavec, ki ima višjo izobrazbo in zato (praviloma) tudi boljše kakovost dela.

Ker pa raste kakovost dela tudi z učiteljevimi izkušnjami, so postavili mejo 10 do 15 let, do katere menijo, da učitelj še lahko intenzivno študira ob delu, še zlasti, če šola tak študij spodbuja z ugodnostmi (zmanjšana učna obveznost, štipendije, pomoč ob opravljanju izpitov, izredni dopusti itd.). S tem ga želijo spodbuditi k študiju in k izboljšanju kakovosti dela.

Po 10 ali 15 letih učitelju s srednjo izobrazbo na razredni stopnji in učitelju z višjo izobrazbo na predmetni stopnji zaradi pridobljenih izkušenj in funkcionalnega znanja priznavajo

točke po določeni lestvici na vsakih 3 do 5 let tako, da se ob koncu 25 ali 30-letne delovne dobe približa osebnemu dohodku tistega delavca, ki ima maksimalno izobrazbo, kakršno zahteva za to delo 61. člen zakona o osnovni šoli.

Na nekaterih šolah so sprejeli tudi določila, po katerih se pri ugotavljanju kakovosti učiteljevega dela ne upoštevajo samo izkušnje na podlagi delovne dobe, temveč imajo za kakovost dela posebna merila, kar je še najbolj prav.

Ob tako postavljenih sporazumih šol se seveda zastavlja vprašanje, ali učitelj, ki ima optimalno stopnjo izobrazbe, z leti ne izboljšuje kakovosti dela. Odgovoriti je treba pozitivno in v tej točki bi bilo treba te sporazume dopolniti. Kajti sedanje stanje je tako, da se tistemu, ki ima ustrezno izobrazbo (za določeno delovno mesto takoj priznata tudi optimalni učinek in kakovost. Bolje bi bilo, da bi bili tudi ti delavci odvisni od dosežkov dela. Za tako vrednotenje pa so potrebna merila, ki bodo veljala za vse delavce enako. Glede na to bo treba samoupravne sporazume šol dopolniti, kajti novi zakon o združenem delu to izrecno zahteva.

Za učitelje s srednjo izobrazbo in za strokovne učitelje, ki poučujejo na predmetni stopnji, velja v teh sporazumih dogovor, da se jim priznavajo izkušnje tako kot učiteljem s srednjo strokovno izobrazbo na razredni stopnji. O absolventih in študentih zakon o osnovni šoli ne govori. Praviloma jih šole ne bi smele sprejemati za učitelje. Če pa so že na šoli, ni logično, da bi imeli višji osebni dohodek kot učitelji s srednjo izobrazbo, pa čeprav delajo začasno na takem ali drugačnem delovnem mestu. Ker ti delavci nimajo vsega potrebnega znanja (ki ga učitelj ima), kakovost njihovega dela gotovo ne presega kakovosti dela učiteljev s predpisano izobrazbo. Ne bi bilo pravično, da bi si nekdo, ki nima predpisane izobrazbe, lahko pridobil na račun delovnih izkušenj 120 točk, tisti, ki ima ustrezno izobrazbo, pa samo 60 točk.

Letošnjega 18., 19. in 20. marca bo v Planici

MEDNARODNO TEKMOVANJE V SMUČARSKIH POLETIH

Za šolske skupine bo v petek, dne 18. marca, organiziran poseben prevoz (kombinacija vlak—avtobus) do Planice.

Vlak iz Ljubljane bo odpeljal približno ob 7. uri zjutraj, iz Planice pa ob 15. uri.

Cena: 70 din (prevoz in vstopnica za ogled tekmovanja). Če se prej dogovorite, organiziramo odhod tudi iz drugih krajev.

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

TTG — poslovalnica Ljubljana, Titova 40, tel. 311-851

VIATOR — Turistična agencija, Titova 36a, tel. 314-544

Akcija »Najljubši učitelj«

Akcija »Najljubši učitelj«, ki so jo pred tremi leti začeli tednik Pratična žena in jutranji program Radia Beograd, pridružil pa se jim je tudi časnik Prosvetni pregled, je začela svoj četrti krog. Doslej si je pridobilo to lepo priznanje 30 prosvetnih delavcev (vsako leto po deset) iz vseh krajev naše domovine. Letos, v začetku oktobra bo proglašeni deset novih najljubših učiteljev. Čas je, da predlagate kandidate.

Prosvetni listi naših republik in pokrajin pomagajo v tej akciji zato, da bi se še bolj razširila in postala družbeno še pomembnejša. Tudi naš časnik namerava posvetiti svoje strani kandidatom, za katere menite, da zaslužijo naziv »najljubši učitelj«. Učence, prosvetne delavce, starše, krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije, zavod za šolstvo, izobraževalne skupnosti in druge organizacije ter posameznike iz naše republike vabimo, naj predlagajo kandidate za priznanje »najljubši učitelj«.

Po propozicijah bodo za najljubše učitelje izbrani tisti prosvetni delavci, ki delajo v osnovni šoli ter so dosegli pomembne uspehe pri vzgoji in izobraževanju otrok: tisti, ki so veliko prispevali, da sta šola, v kateri delajo, in okolje, v katerem žive, napredovala. In še bolj določno: za priznanje »najljubši učitelj« predlagajte tiste prosvetne delavce, ki so pri šolskem pouku in na območju, kjer žive, dosegli uspeh, ki je pomemben in stalen prispevek k splošni prosvetni in vzgojnoizobraževalni ravni prebivalstva ter k družbenopolitičnim dejavnostim. Dosežki morajo biti pomembni in upoštevani v kraju, kjer ti prosvetni delavci žive. Skratka, za kandidate so primerni prosvetni delavci, ki so dosegli ugled in zaupanje v okolju, v katerem žive in delajo.

Predloge pošljite do 1. maja. Zazeleno je, da pošljete hkrati z besedilom tudi kandidatovo fotografijo.

Priznanje »najljubši učitelj« ni denarna nagrada (dobnik prejme diplomu in zlatnik), pomeni pa moralno priznanje, o katerem so vsi dosedanja »najljubši učitelji« dejali, da jim pomeni največ. Predloge s podrobno obrazložitvijo pošljite uredništvu Prosvetnega delavca.

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST SLOVENIJE LJUBLJANA

Aškerčeva 9

vabi k sodelovanju

UČITELJE za dopolnilni pouk v slovenskem jeziku v ZR Nemčiji in Avstriji

Kandidati morajo izpolnjevati tele POGOJE:

1. UČITELJ ali PREDMETNI UČITELJ razrednega pouka, ali slovenskega jezika, zgodovine, geografije
2. Strokovni izpit in najmanj pet let delovnih izkušenj
3. Vsaj pasivno znanje nemškega jezika za ZR Nemčijo ter aktivno znanje nemškega in srbohrvatskega jezika za Avstrijo.
4. Kandidati morajo biti moralno neoporečni in družbeno aktivni.

Kandidati naj pošljejo prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 15 dneh po objavi tega razpisa na naslov:

Izobraževalna skupnost Slovenije, Ljubljana, Aškerčeva 9.

MAGISTRAT, Ljubljana, pri katerem deluje turistična agencija TURISTIČNI INFORMACIJSKI BIRO, je pripravil v letu 1977 več ugodnih šolskih in sindikalnih izletov. Agencija je letos še posebno poskrbela za organizacijo poceni izletov za šolske skupine različnih starosti, sindikalnih izletov po naročilu ter najrazličnejših strokovnih ekskurzij na željo kolektivov.

I. IZLETI, PRIMERNI ZA MATURANTE, ŠTUDENTE IN UČITELJSKE KOLEKTIVE

1. Dubrovnik — Crnogorsko primorje (3 ali 4 ali 7 dnevni — letalo, avtobus)
2. Maturantski izlet v hotelsko naselje Solaris, Šibenik (7 dni — letalo)
3. Beograd, samostani Srbije, Kosova in Metohije (3 dni — letalo, avtobus)
4. Beograd — Djerdap, Oplenac (3 dni — letalo, avtobus, hidrogliser)
5. Beograd — Bar — Dubrovnik (3 dni — letalo, vlak, avtobus)
6. Maturantski izlet v Jelso na otoku Hvaru (7 dni — letalo, ladja)
7. Bela krajina — Zagreb — Cateške Toplice (2 dni — avtobus)
8. Maturantski izlet na Ugljan in Kornate (7 dni — letalo, ladja)
9. Lipica — Crikvenica — Plitvice (2 dni — avtobus)

II. IZLETI, PRIMERNI ZA NIŽJEŠOLSKE IN SREDNJEŠOLSKE GRUPE

1. Lipica — Reka — Zadar — Kornati — Plitvice (3 dni — avtobus)
2. Haludovo, otok Krk (2 dni — avtobus)
3. Štajerska — Kumrovec — Zagreb (2 dni — avtobus)
4. Po poteh revolucije (5 dni — avtobus)
5. Poreč — Istra (2 ali 3 dni — avtobus)

Najrazličnejši enodnevni izleti po želji!

III. PRVOMAJSKI PRAZNIKI

1. Hotelsko naselje BERNARDIN, Portorož (A-kategorija — 4 dnevni paketi)
2. Hotel PARENTIUM, Poreč (A-kategorija — 4 dnevni paketi)

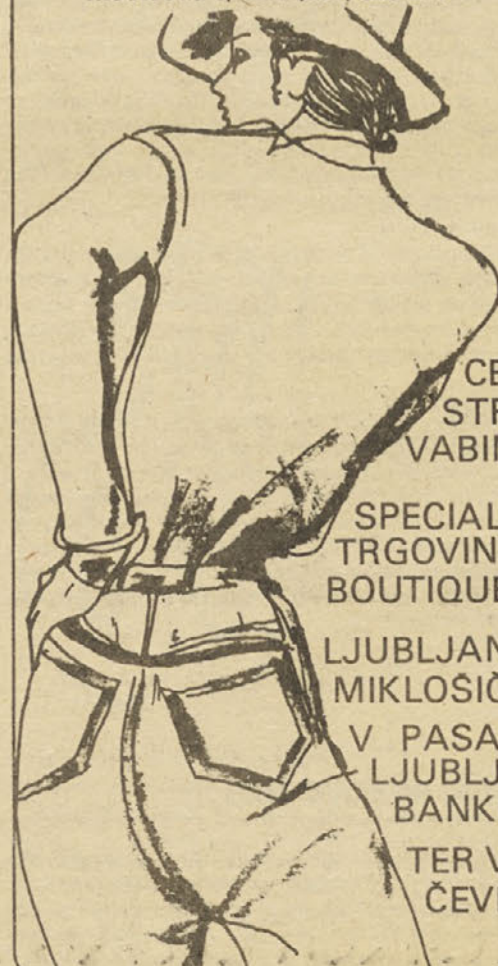
IV. LETNI ODDIH

1. Novallja na otoku Pagu (7 in 10 dnevni paketi) — lastni prevoz
2. Otok Murter (7 ali 14-dnevni paketi) z letalom ali z lastnim prevozom

Prijave sprejema in daje informacije o navedenih programih: TURISTIČNI INFORMACIJSKI BIRO, LJUBLJANA, TITOVA 11. Tel.: 23-212 in 22-628 Telex: 31-693

KOTO

KOTO • KOTEKS TOBUS • proizvodno in trgovsko podjetje n. sol. o. Ljubljana, 61000 Ljubljana, Miklošičeva 5, tel.: (061) 323-241

CENJENE STRANKE VABIMO V NASE

SPECIALIZIRANE TRGOVINE — BOUTIQUE V:

LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA 5 IN V PASAŽI LJUBLJANSKE BANKE

TER V KOPRU, ČEVljARSKA 22

aero Celje

PRIPOROČA

**iz svojega
proizvodnega
programa!**

jasnit papir; AC samokopirni, impregnirani in samolepilni papir, račun-
ske in pisalne trakove; teleks role, matrice in pribor za razmonoževanje;
akvarel, tempera in oljne umetniške barve; selotejp in stojala za selo-
tejp; fotokopirni in kseroks papir; amor papir; nalophan folije za pe-
čenje; aerosilik in IKS lepilo; alcasit lepilo za umivanje rok; aerovid za čiščenje
očal; osvežilne robčke in pasto za pranje; tisk neskončnih obrazcev
za računalnike in klasični tisk; proizvodnja celuloze, pinotana in papirja
vseh kakovosti.

V poslovalnici za učila

IGKRO »SVJETLOST«

**vam je na voljo bogat izbor
domače in tuje šolske opreme
in učil**

Med udeleženci, ki so zbuiali na letošnjem sejmu šolske opreme in učil v Ljubljani največ pozornosti, je bilo tudi sarajevsko podjetje »Svjetlost« – poslovalnica za učila.

Poslovalnica si prizadeva, da bi zadostila potrebam po uporabi najso-
dobnejših učil v vzgojnoizobraževalnem procesu, zato izbira najso-
dobnejša učila domačih in tujih proizvajalcev in jih prodaja jugoslovanskim šolam pod
najboljšimi pogoji.

V tej poslovalnici so vam na voljo izdelki najbolj znanih tujih proizvajalcev
– to pa dokazuje strokovno raven, poslovno sodelovanje in veliko zaupanje,
ki si ga je pridobilo to podjetje pri domačih in tujih tvrdkah.

Podjetje »Svjetlost« je edini predstavnik znane poljske tvrdke LABIMEX, ki
dobavlja zelo kakovostne MIKROSKOPE, SODOBNA UČILA ZA BIOLOGIJO,
KEMIJO, MATEMATIKO IN FIZIKO.

Znana vzhodnonemška tvrdka KARL ZEISS je odstopila temu podjetju pro-
dajo MIKROSKOPOV in UČILA ZA GEODEZIJO, INTERMED pa učila za vsa pod-
ročja in posebne risalne mize za tehnično risanje.

»Svjetlost« uvaža iz ZDA najbolj kakovostne kinoprojektorje znane tvrdke
BELL – HOVELL za film 16 mm tipa 545.

»Svjetlost« je zastopnica avstrijske tvrdke EUMIG, ki izdeluje kamere in
kinoprojektorje za film 8 mm, namenjene vzgojnovarstvenim zavodom in
šolam.

Posebna novost v programu učil tega podjetja so zelo kakovostne, stro-
kovno izdelane **grafoskopske folije** in **polarizatorji** za grafoskope in video-
skope, ki so izdelani za teme skoraj vseh učnih predmetov.

Podjetje »Svjetlost« opremlja vse tipe šol, vzgojnovarstvenih in visokošol-
skih zavodov ter popolnjuje kabinete in laboratorije pod zelo dobrimi pogoji
– kakovostno in strokovno.

Izbor učil pa tudi načrtovanje šolske opreme; kabinetov in laboratorijev
opravlja strokovna služba tega podjetja, učila pa verificira pedagoški svet
SR BIH.

Vse, ki se zanimate za naše izdelke, prosimo, da poiščete informacije
pri IGKRO »SVJETLOST« – POSLOVNICA ZA UČILA, SARAJEVO – P. Preradovića 3,
tel.: 071/31-100.

Podjetje **dežnik** Ljubljana-Aleševčeva 12

VAM PRIPOROČA

vse vrste dežnikov.

moških in ženskih.

Bogata izbira in ugodne cene!

Na voljo so tudi sončniki
za šolske vrtove, objekte
gostinskih šol in
vzgojnovarstvenih zavodov.

Podrobne informacije
dobite pri
navedenem
podjetju.

56-183

založba borec
ljubljana
miklošičeva 28

**Prosvetnim delavcem,
šolam in internatom
priporočamo knjigo,
ki je pravkar izšla pri
Založbi Borec:**

Peter Brajević

**KONEC
DRUGE SVETOVNE
VOJNE V SLOVENIJI**

cena knjige je 128 din

NAROČILNICA PD

Nepreklicno naročam knjigo Petra Brajevića: Konec druge svetovne vojne v Sloveniji

Priimek in ime

Natančen naslov

Zaposlen(a)

Štev. osebne izkaznice

Kraj izdaje

Plačljivo po položnici ali po povzetju. Ustrezno podčrtajte!

Datum:

Industrijska prodajalna
dekorativna

Ljubljana, Celovška 280, tel. 54-241

ponuja po tovarniških cenah

pohištvene tkanine, dekorativne tkanine, ročno tkane
volnene tapiserije, blazine, posteljna pregrinjala

Odprto od 8. – 19. ure, ob sobotah od 8. – 13. ure

dekorativna

SPOMLADANSKA SMUKA VELIKA PLANINA

Enodnevni smučarski paket
od ponedeljka do petka

- z avtobusnim prevozom iz Ljubljane do gondole in nazaj 80 din
- brez avtobusnega prevoza 60 din

DNEVNA KARTA

- od ponedeljka do petka 50 din
- sobota, nedelja 70 din

GOZD MARTULJEK

Cena prevoza na vlečnici 4 din

ŠPANOV VRH NAD JESENICAMI

Cena prevoza na sedežnici 8 din

VAŠ SINDIKALNI IZLET NA PRIMORSKO

Program izleta: po prihodu v Šempeter malica v priznani kavarni Modri hram (jajca s kraškimi pršutom in teran), izlet v Brda in ogled vinske kleti Dobrovo, kjer bo poskusnja vina, ogled briškega spomenika, nato kosilo v hotelu Sabotin v Novi Gorici (goriški pasticijo, zrezek s prilogo, goriški radič). Po kosilu možen izlet na Kostanjevico. Cena izleta je od 80 do 100 din.

Program lahko prilagodimo željam obiskovalcev.

Informacije in prijave: Hotel SABOTIN, Nova Gorica, tel.: (065) 21-324.

Za izlet se lahko prijavite tudi pri Turistični agenciji Viator Ljubljana, Trdinova 3, tel.: 314-544, ki vam bo organizirala tudi prevoz.

ZIMSKE POČITNICE OB MORJU

Vabimo vas v hotele s pokritimi bazeni

- POREČ — hoteli Materade, Parentium, Diamant
- UMAG — hoteli Adriatic, Koral, Umag
- PORTOROŽ — hoteli Palace

Prijave: Viatorjeve poslovalnice
Turistične agencije v Ljubljani,
Domžalah, Kamniku,
Slovenj Gradcu in na Vrhniki

IZLETI Z AVTOBUSOM

- Milan — 12. 3., 4 dni, 1.450.— din
- BUDIMPEŠTA — 26. 3., 2 dni, 880.— din
- GENOVA — PORTOFINO — FIRENCE — 18. 3., 3 dni, 1.160.— din
- DUNAJ — 9. 4., 2 dni, 820.— din
- SAN MARINO — 9. 4., 2 dni, 610.— din
- LIECHTENSTEIN — 11. — 13. 3., 3 dni, 1.285.— din
- MONACO — 7. 4., 4 dni, 1.630.— din
- PRAGA — 15. 4., 3 dni, 1.280.— din
- RIM — NEAPELJ — CAPRI 28. 4., 7 dni, 2.600.— din

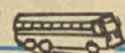
Prijave:

— Viatorjeve poslovalnice, Turistične agencije v Ljubljani, Domžalah, Kamniku, Slovenj Gradcu, in na Vrhniki

STROKOVNA POTOVANJA

- MÜNCHEN — BAUMA — med. sejem gradbenih strojev, 9. — 12. 3., z avtobusom
- PARIZ — mednarodni poljedelski sejem 11. 3., z letalom
- VERONA — kmetijski sejem, 12. — 13. 3., z avtobusom
- MILAN — sejem ženske in moške mode, 12. — 15. 3., z avtobusom
- PARIZ — Prêt à Porter Feminin, sejem ženske mode, 25. — 27. 3., z letalom
- MÜNCHEN — IHM obrtniški sejem, 29. 3. — 1. 4., z avtobusom

Prijavite se lahko v Viatorjevih poslovalnicah: v Ljubljani, Domžalah, Kamniku, Ljutomeru, Slovenj Gradcu in na Vrhniki.

VIATOR LJUBLJANA

industrija kovinskih in plastičnih proizvodov
postojna jugoslavija

izdeluje ZA OPREMO ŠOL IN
VZGOJNOVARSTVENIH ZAVODOV

ALUMINIJASTE ŽALUZIJE
V VSEH IZVEDBAH

Aluminijaste žaluzije preprečujejo vstop odvečnih toplotnih in svetlobnih žarkov v prostore. Z njimi uravnavamo svetlobo v prostorih, ki jih, če je potrebno, lahko tudi zamračimo. Z žaluzijami obvarujemo okna pred soncem in dežjem.

novo!

ZAVESE ZA POPOLNO ZATEMNITEV PROSTOROV

- ZA ZATEMNITEV, NA PRIMER OB NAPADU IZ ZRAKA
- ZA ZATEMNITEV DELOVNIH PROSTOROV — UČILNIC IN LABORATORIJEV MED POUKOM

Zaveso so iz posebnega plastificiranega, zelo obstojnega in negorljivega platna. Izdelane so kot rolo zaveso s posebnimi vodili ob straneh, ki preprečujejo prehod svetlobe.

LIV POSTOJNA
SE PRIPOROČA!

INFORMACIJE

DOBITE TUDI NA NAŠEM PREDSTAVNIŠTVU V LJUBLJANI, CELOVŠKA 111 — TEL.: 55-492

Svilanit KAMNIK

PROIZVODNI PROGRAM

✿ FROTIR BRISAČ ✿
NAMENJEN

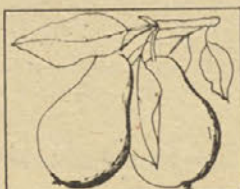
ŠOLAM
INTERNATOM
VZGOJNOVARSTVENIM
ZAVODOM

BRISALKE dimenzije 65X 130 cm

BRISALKE dimenzije 40X 80 cm

BRISALKE dimenzije 30X 50 cm

VSE INFORMACIJE DOBITE V PRODAJNEM
ODDELKU TOVARNE, TELEFON (061) 831-711

Priporočamo vam izbrane strokovne knjige, dragocene priročnike za dela v okrasnem, sadnem in zelenjadnem vrtu ter pri oskrbi brajde in vinograda. Napisali so jih priznani slovenski strokovnjaki.

POMAGAMO VAM VRTNARITI — Prvi celoten pregled opravil v vrtu, zgledi vzornih ureditev in načrti za oblikovanje vrtov, vrtnih elementov, izbor in opis rastlin z bogatimi slikovnimi gradivom itn. — Cena: 280 din

MOJ VRT — MOJE VESELJE — Zbirka praktičnih nasvetov za urejanje vrta. — Cena: 120 din

VINOGRADNIŠTVO — Nasveti za dela v vinogradu in z brajdo. — Cena: 120 din.

ZELENJADARSTVO — Vse o gojenju vrtnin. — Cena: 150 din.

V SADNEM VRTU — Popularen strokovni priročnik za vsakega sadjarja. — Cena: 180 din.

NAŠE SADJE — Opis sort in vrst za naše razmere. — Cena: 130 din

Izpolnjeno naročilnico pošljite na Naslov: ČZP KMEČKI GLAS, Miklošičeva 4, 61000 Ljubljana

VRT
VAS
KLIČE!

NAROČILNICA

Ime in priimek: _____

Kraj: _____

Pošta: _____

Naročam knjige: _____

Knjigo bom plačal po povzetju — v _____ obrokih.
(Obrok ne more biti manjši od 100 din.)

PD